

Torre dels Encantats

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Turó de la Torre dels Encantats

Coordenades:

Latitud: 41.571614284125
Longitud: 2.5305327773094
UTM Est (X): 460860
UTM Nord (Y): 4602321

Classificació

Número de fitxa: 08006 - 266
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Ibèric Romà Medieval
Segle: V aC - XV dC
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Tot i que algunes pedres del jaciment es van reutilitzar per construir la torre de guaita i l'any 1937/38 per camuflar els búnquers de la platja de La Musclera.

Protecció: Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. Ajuntament d'Arenys de Mar. Nivell de protecció 3A
Data aprovació: dj., 22/03/1990 - 12:00
Número inventari: Sí (CC.AA), núm. 760

Generalitat i altres inventaris

Accés: Restringit
Ús actual: Altres
Titularitat: Privada
Titular: 08006A001000740000MO
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart

Descripció

Restes d'un poblat ibèric de grans dimensions, amb una torre medieval al mig, documentat a partir de les intervencions realitzades a finals del segle XIX per Salarich i Pellicer. Posteriorment, entre 1930 i 1960, s'hi realitzaren diferents intervencions, dutes a terme, entre d'altres, per J.M. Pons Guri i M. Ribas.

Durant aquestes intervencions es varen documentar les restes de les habitacions del poblat, i la muralla d'aquest. També es documentaren sis sitges de grans dimensions, avui destruïdes. Entre els materials que s'hi recuperaren, segons Salarich, s'hi van documentar una dracma emporitana, ceràmica hel·lenística, i 42 pesos de teler. També es documentaren urnes cineràries. Aquest poblat fortificat, fou parcialment destruït els anys 1932 i 1942 quan s'hi instal·laren algunes bateries costeres i s'extragueren pedres del poblat per a la seva construcció. Aquells treballs afectaren els sectors meridionals i sud-oriental del poblat així com la muralla nord que fou totalment arrasada.

Es desconeix si la construcció de la torre medieval va destruir part del poblat ibèric, atès que no s'hi ha fet mai cap intervenció arqueològica, encara que cal suposar que, degut a la proximitat d'aquest, es devien aprofitar pedres del mateix per bastir la torre. Tenint en compte les característiques de les troballes, podem parlar de l'existència, al cim del turó de la Torre dels Encantats, d'un poblat ibèric que cronològicament podríem situar, en funció dels materials documentats durant les diferents intervencions, entre finals del segle IV i el segle III aC, pervivint durant l'època romana republicana. Encara que s'ha parlat de l'existència en aquesta àrea de restes d'època romana, només Pons Guri en la seva publicació de 1938 cita la troballa de diferents objectes de terrissa i vidre romans i una moneda d'època republicana.

Observacions:

L'accés al jaciment es fa des del centre urbà de Caldes d'Estrac, per la riera d'aquesta població. Cal agafar el carrer dels Pins d'en Selva, fins accedir al cim del turó. Un cop s'arriba a les últimes cases edificades, cal seguir a peu fins el jaciment. La zona on s'ubica el jaciment es localitza al cim del turó de la Torre dels Encantats, una zona de bosc i matolls al vessant nord, i una zona enjardinada al vessant sud. No és accessible al públic.

Història

El descobridor d'un poblat ibèric al Turó de la Torre dels Encantats fou el vigatà Joaquim Salarich i Verdager, que a l'any 1881, faria la primera intervenció i organitzaria una visita pels socis excursionistes de La Catalanista, el 5 de juliol de 1881. Ho expliquen detalladament Ramon Bruguera (2004) i Felip Masó (2013). Fins als anys trenta del segle XX no es reprendrien les intervencions arqueològiques. Aquest cop de la mà de Josep Maria Pons i Guri. La Guerra Civil espanyola ho interrompria; però als anys 40 i 50 es reprendrien les tasques de recerca. Les campanyes més importants dirigides per J. M Pons i Guri serien les de l'any 1949-50 i la de l'any 1957, codirigida amb E. Ripoll. Des de llavors no s'ha fet cap altra intervenció arqueològica. En els articles citats podeu trobar una àmplia bibliografia de les troballes.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la carta arqueològica del Maresme, es constatà la conservació de part de la muralla del sector oest. També es van poder veure algunes restes d'habitacions descobertes a través de les diferents excavacions realitzades, encara que siguin poc visibles pel seu abandonament i per la vegetació que hi ha crescut.

Bibliografia

AA.VV (2004). *El poblat ibèric de la Torre dels Encantats*; catàleg de l'exposició. Arenys de Mar: Museu d'Arenys de Mar.

AA.VV (2013). *Catàleg dels materials arqueològics de la Torre dels Encantats*; catàleg de l'exposició. Arenys de Mar: Ajuntament d'Arenys de Mar - Museu d'Arenys de Mar.

BRUGUERA RIERA, Ramon (2004) El poblat ibèric de la Torre dels Encantats: síntesi històrica; dins AA.VV *.El poblat ibèric de la Torre dels Encantats*; catàleg de l'exposició. Arenys de Mar: Museu d'Arenys de Mar, pp. 5-11.

GENERALITAT DE CATALUNYA (2008). Inventari del patrimoni arqueològic d'Arenys de Mar. [consulta en línia a: <https://invarque.cultura.gencat.cat/search-result> el 21 de febrer de 2023].

MASÓ, Felip (2013). Les veus del poblat. Historiografia i estudis sobre la Torre dels Encantats; dins AA.VV. *Catàleg dels materials arqueològics de la Torre dels Encantats*; catàleg de l'exposició. Arenys de Mar: Ajuntament d'Arenys de Mar - Museu d'Arenys de Mar; pp. 16-23.

SALARICH, Joaquim (1882). *Apuntes para la historia de Caldas de Estrach*. Barcelona

Enllaços d'interès:

[Geoport del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya](#)

[Catàleg de l'exposició El poblat ibèric de la Torre dels Encantats](#)

[Catàleg dels materials arqueològics de la Torre dels Encantats](#)